

وزارت آموزش و پرورش
سازمان نهضت سوادآموزی

باسمه تعالی

تاریخ: ۱۳۷
شماره: ۱۴۰۰/۲/۱۱
پیوست: دارد

سواد آموزی یک تکلیف دینی و شرعی است
(امام خمینی ره)

کمیته مستندسازی
بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اداری
اعضای شورای معاونان جهت استحضار
واحدهای مجری:
استان، مدیرکل
شهرستان، منطقه، ناحیه مدیر
واحدهای آموزشی
هماهنگ‌کننده در استان کمیته مستندسازی
کد: ۸/۱۰۵/۰۰/۱/۲

سرکار خانم / جناب آقای ...
مدیرکل محترم آموزش و پرورش استان ...
سلام علیکم

با احترام و صلوات بر محمد و آل محمد، در راستای تسهیل ارائه خدمات آموزشی به زندانیان بی سواد و کمسواد و جرایب شدن تفاهمنامه ۴۲۹۹۰۲۳۲۷۱ تاریخ ۱۳۹۹/۹/۲۶ همکاری مشترک سازمان نهضت سوادآموزی و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور «شیوه نامه سوادآموزی زندانیان» برای اجرا به پیوست ارسال می‌گردد.

مقتضی است؛ برای اجرای این شیوه نامه بر اساس مفاد تفاهمنامه و دستورالعمل نشست‌های هماهنگی و اجرایی بین معاونت سوادآموزی اداره کل آموزش و پرورش و معاون سلامت و اصلاح و تربیت اداره کل زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی استان تشکیل و برنامه‌ریزی لازم به عمل آید.
با ابلاغ و ارسال این دستورالعمل تمام شیوه نامه‌ها و دستورالعمل‌های قبلی مرتبط منغی انقلا می‌گردد.

شاپور محمدزاده
معاون وزیر و رئیس سازمان

تاریخ: ۱۳۹۹، ۰۹، ۲۶
شماره: ۴۲، ۱۹۹، ۱۲، ۲۲۷۱

تفاهم نامه همکاری سازمان نهضت سوادآموزی و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی

مقدمه

در راستای اهداف و سیاستهای آموزشی و فرهنگی سازمان نهضت سوادآموزی مصوب جلسه ۵۹۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین سیاست های فرهنگی تربیتی سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی، به منظور ریشه کنی بی‌سوادی در زندان‌ها، ارتقای سطح سواد و افزایش قابلیت گروه‌های هدف با اجرای برنامه های سوادآموزی و با توجه به تفاهم نامه قبلی به شماره ۹۰/۲/۱/۲۱۲۹ مورخ ۹۰/۷/۱۹ بین دو سازمان، این تفاهم نامه به نمایندگی آقای محمد مهدی حاج محمدی رئیس سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور به نشانی تهران، سعادت آباد، بلوار شهدای برقه ساختمان مرکزی سازمان زندان‌ها و آقای شاپور محمدزاده، معاون وزیر آموزش و پرورش و رئیس سازمان نهضت سوادآموزی، به نشانی تهران، خیابان دکتر فاطمی، شماره ۱۲۷، منعقد می‌گردد.

ماده ۱: هدف:

۱. کاهش بی‌سوادی، توسعه و تعمیق سواد و توانمند سازی زندانیان

ماده ۲- وظایف سازمان نهضت سوادآموزی:

۱. سرگزاری دوره‌های آموزشی و توجیهی برای آموزش دهندگان واجد شرایط معرفی شده از سوی ادارات کز زندان‌ها
۲. پشتیبانی و حمایت از مهارت آموزی در مراکز یادگیری محلی ایجاد شده در زندان‌ها

۳. آموزش زندانیان بی سواد معرفی شده در بانک اطلاعاتی سازمان زندان ها از طریق واگذاری به افراد یا تشکلهای واجد شرایط و پرداخت هزینه آموزش بر اساس قیمت تمام شده هر استن طبق قرارداد منعقد و مبتنی بر گزارش های سامانه سواد آموزی
۴. اجرای طرح های مکمل سواد در کلاس های سواد آموزی
۵. شرکت در راه اندازی و توسعه مراکز یادگیری محلی در زندان ها
۶. تأمین نوشت افزار، کتب دوره های سواد آموزی، حقه های کتابخوانی و مراکز یادگیری محلی برای سواد آموزان زندانی
۷. ثبت و صدور گواهی تحصیلی برای سواد آموزان زندانی و تحویل اصل آن به ادارات فرهنگی و تربیتی زندان ها

ماده ۳- وظایف سازمان زندان ها و اقدامات نامینی و تربیتی:

۱. ارائه اطلاعات و مشخصات فردی زندانیان بی سواد و کم سواد به سازمان سواد آموزی جهت بازگویی
۲. فراهم کردن فرصت آموزشی برای زندانیان بی سواد و کم سواد
۳. فراهم آوردن زمینه ادامه تحصیل در صورت جابجایی سواد آموزان زندانی
۴. تأمین فضای آموزشی به منظور برگزاری کلاس های سواد آموزی در زندان ها
۵. معرفی افراد واجد شرایط برای گذراندن دوره های آموزشی و توجیهی به منظور آموزش بی سوادان و کم سوادان زندانی
۶. ارائه مشوق های انگیزشی نظیر ملاقات حضوری، مرخصی و... به منظور ایجاد انگیزه به سواد آموزان زندانی و آموزش دهندگان
۷. مشارکت در راه اندازی و توسعه مراکز یادگیری محلی و طرح های مکمل سواد در کلاس ها
۸. ارائه کپی کارنامه قبولی زندانیان در دوره های سواد آموزی به اجرای احکام جهت ثبت در سامانه سجاد

ماده ۴ - وظایف مشترک:

۱. کارگروه راهبردی متشکل از نمایندگان سازمان نهضت سوادآموزی و سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی تشکیل و علاوه بر برنامه ریزی فعالیت ها، بر حسن اجرای تفاهم نامه نظارت خواهند داشت.
۲. تسهیل فرایند آموزش زندانیان از سوی هر یک از ادارات کل دو دستگاه در استان ها با معرفی یک نماینده
۳. همکاری و مشارکت دو سازمان در راستای برگزاری نشست ها و همایش های تخصصی مشترک به منظور تبادل نظر و بررسی عملکرد سالانه و تشویق عوامل اجرایی
۴. تهیه و تولید محتوای آموزشی ویژه سوادآموزان زندان ها با بی سوادان و که سوادان (نامشارکت و همکاری دو دستگاه
۵. مستند سازی و ارائه فعالیت های سوادآموزی پس از انقلاب و انعکاس آن

ماده ۵ : مدت تفاهم نامه:

۱. این تفاهم نامه در تاریخ ۲۶ - ۰۹ - ۱۳۹۹ در ۵ ماده و ۲۲ بند در دو نسخه تهیه و تنظیم شده که هر کدام از نسخه های آن حکم واحد دارد و پس از امضای طرفین لازم الاجرا می باشد.

محمد مهدی حاج محمدی

رئیس سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی

شاپور محمدزاده

معاون وزیر و رئیس سازمان نهضت سوادآموزی

دستور العمل سوادآموزی زندانیان

در راستای اجرای تفاهم‌نامه آموزشی و فرهنگی شماره ۴۲۹۹۳۲۷۱ تاریخ ۲۶ ۹ ۱۳۹۹ مشترک بین سازمان نهضت سوادآموزی و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور، دستور العمل سوادآموزی زندانیان به شرح ذیل ابلاغ می‌گردد.

تشکیل کمیته اجرایی: به منظور حسن اجرای تفاهم‌نامه، کمیته اجرایی برای راهبری و پیگیری اقدامات در سطح استان با ترکیب و شرح وظایف زیر تشکیل می‌شود:

معاون سوادآموزی رئیس اداره ساماندهی دوره‌های سوادآموزی و آموزش‌های دوزخخانه رئیس اداره سنجش و ارزشیابی معاون سلامت و اصلاح و تربیت اداره کل یا مراکز کیفی روسای ادارات فرهنگی و تربیتی
تذکره: دبیرخانه بین کمیته در اداره فرهنگی و تربیتی ادارات کل زندان‌ها مستقر خواهد بود.

وظایف کمیته اجرایی:

۱. آمایش آمار و اطلاعات زندانیان بی سواد و کم سواد
۲. برنامه ریزی، اتخاذ تمهیدات و استفاده از ظرفیت‌های دو دستگاه برای اجرای هرچه بهتر شیوه نامه
۳. تامین نیروی انسانی در راستای اجرای برنامه
۴. برنامه‌ریزی برای توجیه و آموزش عوامل اجرایی
۵. رصد، پایش و نظارت بر حسن اجرای برنامه
۶. مستندسازی و جمع‌بندی گزارش‌های لازم و ارسال به مبادی ذی‌ربط

مخاطبان:

زندانیان بی سواد و کم سواد «گروه سنی ۶۰-۱۰ سال»

شرایط و مقررات ثبت نام:

شرایط و مقررات ثبت نام دوره های سوادآموزی در زندان‌ها طبق آئین‌نامه آموزشی، سنجش و ارزشیابی سوادآموزی انجام می‌گردد:

۱. زمان ثبت نام دوره های سوادآموزی زندانیان از ۱۵ فروردین تا پایان اسفند ماه است.

۲. زندانیان بی سواد بالاتر از ۶۰ سال سن، می‌توانند به صورت مستمع آزاد در کلاس‌های سوادآموزی شرکت کرده و در آزمون متفرقه امتحان داده، گواهی تحصیلی دریافت کنند.

تذکره: این افراد جزو سوادآموزان رسمی محسوب نشده و سرانه قبولی به آنان تعلق نمی گیرد.

۳. ثبت نام افراد در دوره سوادآموزی به شیوه خودآموز، فقط در گروه سنی ۴۹-۱۰ سال مجاز است.
۴. اتباع خارجی زندانی بی سواد و کمسواد با ارائه مدرک معتبر (گذرنامه معتبر - کارت آمایش ۸، ۹ و ۱۰) و ثبت کد مشخصات یازده رقمی، می توانند بصورت گروهی و کلاسی ثبت نام کرده و ادامه تحصیل دهند.
۵. برای تشکیل کلاس دوره سوادآموزی در زندان ها محدودیت حد نصاب وجود ندارد، ولی در دوره های تحکیم و انتقال حد نصاب حداقل ۵ نفر است.
۶. ثبت نام زندانیان در دوره های سوادآموزی، بدون کد منی ممنوع است.
۷. در صورت جابه جایی زندانیان سوادآموز، باید پرونده آموزشی آنها برای ادامه تحصیل انتقال داده شود.
۸. زندان ها مکلف هستند؛ هر ماه لیست زندانیان بی سواد و کمسواد را طی نامه رسمی برای بررسی و تعیین وضعیت تحصیلی به واحد سوادآموزی آموزش و پرورش شهرستان / منطقه ارسال نمایند.
۹. واحد سوادآموزی اداره آموزش و پرورش مکلف هستند؛ لیست دریافتی را با سامانه تطبیق داده و مخاطبین واجد شرایط را ثبت نام نموده و تشکیل پرونده دهند.

تذکره: واحد سوادآموزی موظف است حداکثر ظرف مدت ۱۰ روز، طی نامه رسمی افراد فاقد شرایط ثبت نام را تا ذکر دلیل به زندان اعلام کند.

۱۰. کلاس های سوادآموزی زندانیان در محل های آموزشی تعیین شده توسط زندان ها، تشکیل می گردد.

محتوای آموزشی:

۱. محتوای درسی دوره سوادآموزی، کتاب های ویژه زندانیان
 ۲. محتوای درسی دوره های تحکیم سواد و انتقال، همانند سایر کلاس های جاری مورد خواهد بود.
- تذکره:** تامین کتاب و اقلام آموزشی برابر مقررات به عهده واحد سوادآموزی شهرستان منطقه استان است.

مراکز یادگیری محلی:

ایجاد و راه اندازی مراکز یادگیری محلی زندان ها به شیوه مشارکتی و بر اساس شیوه نامه شماره ۴۲۰۹۸-۲۰۳۷۸ مورخ ۱۳۹۸/۲/۳۱ خواهد بود.

تذکره: حد نصاب مراکز یادگیری محلی زندان ها حداقل ۴۰ نفر است.

برنامه های فرهنگی:

به منظور گسترش فرهنگ کتاب خوانی، تقویت و تثبیت آموخته های سوادآموزان در زندان ها طرح های: حلقه های کتابخوانی، نماز کنید بهشت، مسابقه کتابخوانی و... طبق مقررات و شیوه نامه های اجرایی سازمان نهضت سوادآموزی اجرا می گردد.

سایر مقررات:

تامین آموزش دهنده: آموزش دهنده مورد نیاز با اولویت کارکنان واحد شرایط زندان ها، معلمان رسمی، افراد معرفی شده از سوی موسسات طرف قرارداد آموزش و پرورش (سوادآموزی) انتخاب و به کار گرفته می شوند.

تربیت آموزش دهنده: برابر بخشنامه ۱۸۰۰۲۰۴۰۳۹/۳۳ تاریخ ۱۳۹۰/۰۹/۰۸ مرکز برنامه ریزی و آموزش نیروی انسانی وزارت متبوع و مفاد شیوه نامه ۹۳۲/۱/۶۴۸ تاریخ ۹۳/۰۳/۱۲ به عهده اداره کل آموزش و پرورش استان ها است.

تذکره: زندتها موظف هستند همکاری لازم برای افراد معرفی شده از سوی آموزش و پرورش (سوادآموزی) برای آموزش، نظارت و برگزاری آزمون ها به عمل آورند.

آزمون های پایانی دوره ها: اجرای فرآیند برگزاری آزمون های پایانی دوره های سوادآموزی بر اساس شیوه نامه ۱۵۴۴/۱/۹۳۲/۱ تاریخ ۱۳۹۳/۰۵/۲۵ و اصلاحیه به شماره ۹۴۲/۳۵۸۲/۲۴ تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۲ خواهد بود.

امور مالی و تشویقات:

۱. جبران خدمات کارکنان سازمان زندان ها که به عنوان آموزش دهنده به کار گرفته شوند بر عهده سازمان زندان ها و اقدامات تامینی و تربیتی است.
۲. حق الزحمه معلمان و آموزش دهندگان معرفی شده از طرف واحد های سوادآموزی استان ها، برابر مقررات از محل اعتبارات سازمان سوادآموزی پرداخت می شود.
۳. به منظور ترغیب و تشویق سوادآموزان فعال بر اساس قوانین و مقررات زندان تسهیلاتی از سوی سازمان زندانها، اقدامات تامینی و تربیتی در نظر گرفته خواهد شد.
۴. عملکرد سوادآموزی استان ها به صورت سالانه ارزیابی و استان های برتر مورد تشویق قرار خواهند گرفت.

نمون برگ گزارش سوادآموزی زندان استان در نیمه سال

ردیف	تعداد زندانیان			تعداد افراد تحت پوشش دوره									تعداد سواد آموزان قبول شده در دوره					
	شهرستان	تعداد سواد	تعداد	سوادآموزی			تعمیم سواد			انتقال			تعمیم سواد			انتقال		
				جمع	گروهی	فرد به فرد	جمع	گروهی	فرد به فرد	جمع	گروهی	فرد به فرد	جمع	گروهی	فرد به فرد			
۱																		
۲																		
۳																		
۴																		
																		جمع کل

۱- در طول دوره چند بار از کلاس ها بازدید شده است؟ چه کسانی بازدید کرده اند؟ (ذکر سمت)

۲- مهمترین موانع و مشکلات ملاحظه شده :

۳- برنامه ها فرهنگی و آموزشی برگزار شده با ذکر عنوان، موضوع و آمار شرکت کننده

۴- پیشنهادات عملی برای تسهیل فرآیند سوادآموزی و تقویت فعالیت ها :

نام و نام خانوادگی امضای تنظیم کننده

